

**Beredskabsplan for
forebyggelse og håndtering af vold og seksuelle overgreb på børn og unge**

**Center for Børn og Unge
Gribskov Kommune
2013**

Indhold:

1. Forord
2. Overblik over beredskabet
3. Forebyggelse
4. Samarbejde og procedurer
  - Mistanke om overgreb begået af forældre/stedforældre
  - Mistanke om overgreb begået af en anden voksen
  - Mistanke om overgreb begået af en ansat
  - Mistanke om overgreb begået af et barn under 15
5. Opfølgning
6. Implementering
7. Bilag
8. Kontakt

1. Forord

Gribskov Kommunes Plan for håndtering af vold og seksuelle overgreb på børn og unge henvender sig til medarbejdere i Center for Børn og Unge, skoler, dagtilbud, sundhedsplejen, tandplejen, ungdomsskole/ungdomshuse samt kommunens handicapteam, svømmehal, biblioteker og kulturskole.

Planen beskriver kommunens beredskab for vold og/eller seksuelle overgreb på børn og unge i alderen 0-18 år.

Planen er udarbejdet af en arbejdsgruppe sammensat af rådgivere og konsulenter fra Center for Børn og Unge (CBU) og er undervejs blevet drøftet og kvalificeret af skole- og dagtilbudsledere samt øvrige ledere, der arbejder med børn og unge. Nordsjællands Politi har ligeledes været inddraget som sparringspart.

Formålet med planen er

- at forebygge vold og seksuelle overgreb
- at gribe tidligt ind ved bekymringer og mistanker om vold og/eller seksuelle overgreb
- at alle sager om vold og/eller seksuelle overgreb håndteres professionelt og effektivt
- at alle sager om vold og/eller seksuelle overgreb følges op med passende indsatser for alle involverede

Planen vil blive opdateret en gang årligt af en tværfaglig arbejdsgruppe.

Lisbeth Due Petersen, Centerchef

Signe Riedel, Centerchef

2. Overblik over beredskabet

Nedenstående figur viser beredskabsplanens overordnede struktur. Overblikket kan dog ikke stå alene. For at få et mere detaljeret overblik over beredskabet skal du læse procedurebeskrivelserne i afsnit 4.

Før: lokal forebyggelse	Under: procedurer ved mistanke	Efter: opfølgning på sager
Medarbejder	Medarbejder:	Medarbejder
Læse beredskabsplan Opsøge viden, hvis nødvendigt	Drøfte mistanke med leder, evt. underrette myndighed	Opmærksomhed på barnets behov
Leder	Leder:	Leder:
Indhente børneattester ved ansættelser Sikre åbenhed og dialog Sikre klare normer/regler Sikre tidlig indsats	Underrette myndighed Evt. underrette forældre	Sikre, at ansatte er rustet til at håndtere barnets og de ansattes situation efter et sagsforløb.
Understøttende funktioner (RSU):	Understøttende funktioner (USI):	Understøttende funktioner (USI):
Understøtte tidlig indsats Sparring og rådgivning til ledere i skoler, dagtilbud og andre kommunale institutioner	Vurdere sagen indenfor 24 timer Handling – evt. i regi af børnehuset	Sikre, at alle involverede får den rette behandling/støtte og kan genoprette normal hverdag Løbende vurdering af barnets trivsel
Centerchefer:	Centerchefer:	Centerchefer:
Sikre formidling og implementering af beredskabsplan	Pressehåndtering Evt. nedsætte Task Force	Pressehåndtering Fortsat arbejde i Task Force hvis nødvendigt

3. Forebyggelse

I Gribskov Kommune arbejder chefer, ledere og medarbejdere målrettet med at forebygge vold og seksuelle overgreb mod børn og unge. Forebyggelsen foregår lokalt i dagtilbud, skoler, ungdomsskole, biblioteker, kulturskole og svømmehal. Ledere og medarbejdere kan hente inspiration til arbejdet i denne plan og de medfølgende bilag.

Børneattester

Ledere indhenter børneattester ved alle ansættelser, hvor medarbejderen skal arbejde direkte med børn.

Åbenhed og dialog

Chefer og ledere sikrer åbenhed og dialog om hvordan man håndterer vold og seksuelle overgreb, således at alle, der arbejder med børn og unge, har mulighed for at drøfte dilemmaer, få ny viden og vejledning af andre professionelle med viden på området. Ledere og medarbejdere har desuden fokus på et godt og tillidsfuldt forældresamarbejde i daginstitutioner og skoler.

Klare normer

Ledere sikrer, at alle skoler og dagtilbud samt ungdomsskole, biblioteker, kulturskole og svømmehal har klare normer og regler vedrørende krop og respekten for personlige grænser. Ledere og medarbejdere sikrer, at alle børn og unge lærer om krop og personlige grænser og hvordan man siger fra, hvis grænserne overtrædes.

Tidlig indsats

Bekymringer, som kræver nærmere afklaring, om vold/seksuelle overgreb bliver håndteret gennem kommunens 'Tidlig Indsats'-struktur. Her kan medarbejdere i dagtilbud, skole og ungdomsskole få sparring fra rådgivere og andre professionelle for at tilrettelægge den rette indsats for barnet. Medarbejdere i skolebiblioteker drøfter diffuse bekymringer med den tilknyttede skole. Ledere af øvrige biblioteker, samt kommunens svømmehal og kulturskole kan kontakte CBU's forvisitation for sparring omkring diffuse bekymringer.

Viden

Chefer og ledere sikrer, at alle, der arbejder med børn og unge, er opmærksomme på børns seksuelle adfærd, på risikogrupper i forbindelse med vold og seksuelle overgreb, samt på hvilke tegn der kan være på vold og seksuelle overgreb hos små, mellemstore og store børn. Ledere sikrer desuden, at alle medarbejdere kan skelne mellem en diffus bekymring, en mistanke og konkret viden om overgreb.

Forskellen på bekymring, mistanke og konkret viden

Bekymring	Mistanke	Konkret viden
En bekymring er en fornemmelse af, at barnets adfærd er udtryk for problemer for barnet eller i dets familie. Her er ikke tale om, at man har konkret viden om en konkret handling begået af en bestemt person. Her er heller ikke tale om bestyrket mistanke.	Mistanke forstås som mere end blot en bekymring, og mistanken kan formuleres på baggrund af - en faglig observation over tid af barnets adfærd og trivsel - barnets egne direkte eller indirekte udsagn om hændelser, der har fundet sted - viden, man har erhvervet sig på anden vis	Konkret viden handler om, at et konkret barn har været udsat for en konkret handling - et fysisk, psykisk eller seksuelt overgreb - begået af en eller flere personer. Den konkrete viden kan komme af direkte udsagn fra barnet eller fra vidner, eller tilståelse fra den, der har begået overgrebet.

Definitioner og lovgivning

Definition på seksuelt overgreb

”Der er tale om seksuelt overgreb, når et barn inddrages i seksuelle aktiviteter, som det ikke kan forstå rækkevidden af, udviklingsmæssigt ikke er parat til og derfor ikke kan give tilladelse til og/eller aktiviteter af denne karakter, der overskrider samfundets sociale eller retslige normer”

”Den professionelle Tvivl”, Socialstyrelsen 2012

Hvad siger loven?

Ifølge straffeloven er det strafbart at have et seksuelt forhold til personer under 15 år. Følgende kategorier af handlinger er strafbare:

- Samleje med slægtning i nedadstigende linje eller samleje mellem bror og søster, § 210.
- Samleje eller anden kønslig omgængelse med et barn under 15 år – dog 18 år, hvis barnet eller den unge er betroet til undervisning/ opdragelse, §§ 222, 223, 224.
- Blufærdighedskrænkelser (blotteri, beføling, beluring, verbal uterlighed) samt optagelse, besiddelse og udbredelse af fotos/film osv. af person under 18 år, §§ 232, 230, 235.
- Køb af seksuelle ydelser fra personer under 18 år, § 223a.

”Den professionelle Tvivl”, Socialstyrelsen 2012

Definition på vold

”Vold er en handling eller trussel, der – uanset formålet – er egnet til eller skader en anden persons integritet, eller som skræmmer, smerter eller skader personen. Volden kan have samme effekt på andre personer, der overværer eller overhører handlingen. Volden kan både være en bevidst handling eller en handling, der sker i affekt.”

www.socialstyrelsen.dk/siso

Hvad siger loven?

Følgende handlinger strafbare:

- Vold eller andet angreb på en andens legeme
- Legemsangreb af særlig rå, brutal eller farlig karakter
- Omskæring af de ydre kvindelige kønsorganer
- Tvinge personer til at gøre, tåle eller undlade at gøre noget ved vold eller trusler om vold

Dertil kommer forældreansvarsloven § 2 stk. 2, hvori der står, at barnet har ret til omsorg og tryghed. Det skal behandles med respekt for sin person og må ikke udsættes for legemlig afstraffelse eller anden krænkende behandling.

www.retsinfo.dk

4. Samarbejde og konkrete procedurer

Hvis en bekymring er blevet kvalificeret tilstrækkeligt og der er fundet tydelige tegn, der peger i retning af overgreb på et barn, er der tale om en mistanke, som man har pligt til at handle på. Alle kommunens ansatte, der arbejder med børn, handler efter konkrete procedurer ved begrundet mistanke om overgreb. Procedurene er forskellige alt efter hvem mistanken retter sig imod.

Begrundet mistanke = underretning

Generelt gælder det, at alle mistanker om vold/sekuelle overgreb skal følges op af en underretning til myndigheden. Alle underretninger sendes til USI – 'Undersøgelse og Social Indsats' - i Center for Børn og Unge (CBU). Her vurderes den indenfor 24 timer af forvisitationen.

Hvordan sendes en underretning?

- Alle kan underrette, og der er ingen særlige kriterier for at kunne sende en underretning.
- Privatpersoner kan aflevere underretningen anonymt (fx pr telefon), men fagpersoner skal stå frem
- Underretningen skal så vidt muligt gøre det muligt for kommunen at identificere det barn underretningen vedrører.
- Bekymringen skal beskrives
- Hvis du har oplyst navn og adresse eller e-mail vil du inden 6 dage modtage en kvittering for at underretningen er modtaget.

Underretninger kan sendes

- på mail via den digitale postkasse på borger.dk
- på mail til underretning@gribskov.dk
- pr. brev til Børn og Unge, Postboks 10, Rådhusvej 3, 3200 Helsingø.

Underretningspligt og tavshedspligt

Almindelig underretningspligt

For alle borgere gælder, at de har pligt til at underrette de sociale myndigheder „hvis de får kendskab til at et barn eller en ung under 18 år fra forældre eller anden opdragelses side udsættes for vanrøgt eller nedværdigende behandling eller lever under forhold, der bringer dets sundhed eller udvikling i fare“.

Underretningspligt for personer, der udøver offentlig tjeneste

§ 153. Personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hvern, skal underrette kommunen, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab eller grund til at antage,

- 1) at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte efter kapitel 11,
- 2) at et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte efter kapitel 11 på grund af de vordende forældres forhold, eller
- 3) at et barn eller en ung under 18 år har været udsat for vold eller andre overgreb.

Bekendtgørelse af lov om social service, Lovbekendtgørelse nr. 628 af 11.06.2010

Tavshedspligt

Offentligt ansatte har tavshedspligt ifølge forvaltningslovens § 27. Tavshedspligten gælder, når oplysninger er fortrolige eller når det er nødvendigt at hemmeligholde dem for at tage hensyn til offentlige eller private interesser. I forbindelse med sager om vold/sekuelle overgreb på børn betyder tavshedspligten, at du som medarbejder skal beskytte barnet ved ikke at udtale dig om sagen til andre end sagens relevante parter.

Underretningspligten vægtes dog højere end tavshedspligten, hvilket vil sige, at du på trods af din tavshedspligt ALTID har pligt til at underrette myndigheden, når du har mistanke om vold eller sekuelle overgreb mod børn.

www.retsinfo.dk

Samarbejde med Børnehuset

Børnehuset er en ny regional konstruktion, der er implementeret 1. oktober 2013. Gribskov Kommunes myndighedsområde kontakter børnehuset, hvis en sag involverer mere end to sektorer og der er truffet beslutning om at udarbejde børnefaglig undersøgelse. I børnehuset samarbejder myndigheden med politi, sygehus og andre relevante parter. Børnehuset er etableret for at fremme det tværsektorielle og tværfaglige samarbejde og sikrer, at børnene ikke bliver kastebold mellem systemer. Børnene skal således kun møde op et sted til undersøgelse, samtaler, afhøring, osv.

Samarbejde med statsforvaltningen

Gribskov Kommune arbejder på at forbedre samarbejdet med statsforvaltningen. I konfliktfyldte skilsmisser, hvor forældrenes konfliktniveau overskygger fokus på barnet, fx på grund af sociale problemer i familien eller beskyldninger om vold og overgreb mod barnet, skal der etableres et tættere samarbejde mellem kommunens myndighedsafdeling og statsforvaltningen for at sikre en målrettet indsats over for barnet og forældrene. Formålet med det tættere samarbejde er:

- at sikre, at der hurtigere nås frem til en afgørelse,
- at sikre at konflikten mellem forældrene begrænses,
- at begrænse den belastning, som sagsbehandling hos flere myndigheder kan udgøre for barnet.

Herudover er der også behov for at sikre, at oplysninger i kommunen omkring barnets og familiens sociale forhold indgår i statsforvaltningens grundlag for den afgørelse, der træffes, herunder i sager om (mistanke om) vold og seksuelle overgreb i hjemmet.

Samarbejde med politiet

Så snart politiet skal involveres i sagen, vil samarbejdet om sagen foregå i Børnehuset. Politiet indleder en efterforskning.

Hvis det er nødvendigt, vil politiet afhøre barnet. Det er af afgørende betydning for sagen, at barnets forklaring ikke påvirkes. Derfor skal afhøringen foretages hurtigst muligt og senest en uge efter at politiet har modtaget anmeldelsen. Vidneudsagnet kan optages i Børnehuset. Vidneudsagn afgivet af børn til og med 12 år optages og afspilles i retten som bevis i sagen. Ofte vil der ikke ske afhøring af børn under 4 år. Politiet kan også afhøre personer i barnets nærmiljø, herunder ansatte i dagtilbud, skoler, m.v.

Politiet rekvirerer evt. retsmedicinsk undersøgelse som et led i deres efterforskning. Undersøgelsen kan foretages i regi af Børnehuset af specialuddannede læger.

Når politiet har foretaget den indledende efterforskning, kan politiet vælge at rejse sigtelse. Politiet kan også vælge at anholde den mistænkte med henblik på varetægtsfængsling. Det kan være svært at skaffe tilstrækkeligt grundlag for sigtelse. I nogle tilfælde kan det være nødvendigt at politiet indstiller efterforskningen. Sagen bliver henlagt, og politiet informerer de involverede parter.

Har der været rettet mistanke mod en ansat i et dagtilbud, skole eller lignende, kan politiet, efter en konkret vurdering, eventuelt deltage i orienteringsmøde for ansatte og/eller forældre. På grund af tavshedspligten kan politiets oplysninger være begrænset til generelle oplysninger om efterforskningen.

Procedurer ved mistanke om overgreb begået af forælder/stedforælder

Nedenstående procedurer giver handleanvisninger, men bør suppleres af de vejledninger m.m., som findes i planens bilag.

Medarbejder	<p><u>Så snart mistanken opstår:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bevar roen og vis omsorg for barnet • Tal med barnet/den unge, men gå ikke i detaljer om det mulige overgreb • Tal ikke med forældrene / stedforældre om mistanken • Drøft din mistanke med en kollega, der også kender barnet • Orienter din leder om mistanken • Hvis din leder vælger ikke at underrette, skal du selv underrette (jf. din personlige underretningspligt). Forældre/stedforældre skal ikke orienteres om underretningen <p><u>Efterfølgende:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedskriv hvilke tegn, signaler og hændelser, der ligger til grund for mistanken • Tal ikke om mistanken med nogen, der ikke er involveret i sagen
Leder	<p><u>Så snart du kender til mistanken:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tal ikke med forældrene / stedforældre om mistanken • Vurder oplysningerne om mistanken • Ved begrundet mistanke: Send underretning til myndighed (USI) • Forældre/stedforældre skal ikke orienteres om underretningen • Hvis du vælger ikke at underrette, skal du orientere din medarbejder om hans/hendes personlige underretningspligt <p><u>Efterfølgende:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Samarbejd med myndighedsområdet • Støt din medarbejder • Fasthold en normal hverdag for barnet
Myndighed (USI)	<p><u>Indenfor 24 timer:</u> Underretningen modtages af 2 rådgivere i forvisitationen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forældre må IKKE inddrages før beslutning om politianmeldelse • Hvis underretningen kommer på en eksisterende sag, skal den nye underretning vurderes igen med nye øjne • Vurder underretningen ifht risiko for yderligere overgreb og behov for behandling • Tag kontakt til politiet mhp evt anmeldelse • Afklar myndighedsansvaret (USI/Handicapteamet) og hvem der skal håndtere sagen • Hvis sagen berører mindst 2 sektorer indledes samarbejde med Børnehuset <p><u>Inden for en uge:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Så hurtigt som muligt: Samtale med barnet • Sørg evt. for krisehjælp og omsorgsperson til barnet • Send skriftlig bekræftelse til underretter. • Send skriftlig redegørelse til politimyndighed. • Iværksæt evt. børnefaglig undersøgelse. • Underret forældre (koordineret med politiet) • Sørg evt. for krisestøtte til barnets nærmeste omsorgspersoner • Vurder sikkerhed og trivsel hos evt. søskende • Orienter centerchefer, hvis en sag skal fortsættes i regi af børnehuset

Kommunikation ved mistanke om overgreb begået af forælder/stedforælder

Med barnet/den unge

Kommunikationen med barnet koordineres af myndighedsområdet, evt. i samarbejde med Børnehuset

- Vurder hvordan og i hvor høj grad barnet/den unge skal inddrages i sagen og hvor meget barnet har behov for at vide om sagens gang, tavshedspligt, politianmeldelse, m.v.
- Lyt til barnet/den unge, men gå ikke i detaljer om det mulige overgreb. Undgå at 'afhøre' barnet

Med forældre:

Forældre må IKKE inddrages før beslutning om politianmeldelse. Herefter koordineres kommunikationen med forældrene i Børnehuset eller sagsansvarlig i USI

Med øvrige

Alle involverede skal overholde tavshedspligten. Beskyt barnet ved IKKE at informere andre end de involverede i sagen

Pressehåndtering

Alle henvendelser fra pressen skal håndteres af centerchefer i samarbejde med politiet

Procedurer ved mistanke om overgreb begået af voksen i omgangskreds eller ukendt

Nedenstående procedurer giver handleanvisninger, men bør suppleres af de vejledninger m.m., som findes i planens bilag.

Medarbejder	<p><u>Så snart mistanken opstår:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bevar roen og vis omsorg for barnet • Tal med barnet/den unge, men gå ikke i detaljer om det mulige overgreb. • Drøft din mistanke med en kollega, der også kender barnet. • Orienter din leder om mistanken • Hvis din leder vælger ikke at underrette, skal du selv underrette (jf. din personlige underretningspligt). <p><u>Efterfølgende:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedskriv hvilke tegn, signaler og hændelser, der ligger til grund for mistanken • Tal ikke om mistanken med nogen, der ikke er involveret i sagen.
Leder	<p><u>Så snart du kender til mistanken:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vurder oplysningerne om mistanken • Ved begrundet mistanke: Send underretning til myndighed (USI) • Kontakt forældrene og orienter om underretningen • Hvis du vælger ikke at underrette, skal du orientere din medarbejder om hans/hendes personlige underretningspligt <p><u>Efterfølgende:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Samarbejd med myndighedsområdet • Støt din medarbejder • Fasthold en normal hverdag for barnet
Myndighed (USI)	<p><u>Indenfor 24 timer:</u></p> <p>Underretningen modtages af 2 rådgivere i forvisitationen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vurder underretningen ifht risiko for yderligere overgreb og behov for behandling • Hvis underretningen kommer på eneksisterende sag, skal den nye underretning vurderes igen med nye øjne • Tag kontakt til politiet mhp evt anmeldelse • Afklar myndighedsansvaret (USI/Handicapteamet) og hvem der skal håndtere sagen • Hvis sagen berører mindst 2 sektorer indledes samarbejde med Børnehuset <p><u>Inden for en uge:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Så hurtigt som muligt og senest indenfor en uge: Samtale med barnet • Samtale med forældrene • Sørg evt. for krisehjælp og omsorgsperson til barnet • Sørg evt. for krisestøtte til barnets nærmeste omsorgspersoner • Send skriftlig bekræftelse til underretter • Send skriftlig redegørelse til politimyndighed. • Iværksæt evt. børnefaglig undersøgelse • Vurder sikkerhed og trivsel hos evt. søskende • Orienter centerchefer, hvis en sag skal fortsættes i regi af børnehuset

Kommunikation ved mistanke om overgreb begået af voksen i omgangskreds eller ukendt

Med barnet/den unge

Kommunikationen med barnet koordineres af myndighedsområdet, evt i samarbejde med Børnehuset

- Vurder hvordan og i hvor høj grad barnet/den unge skal inddrages i sagen og hvor meget barnet har behov for at vide om sagens gang, tavshedspligt, politianmeldelse, m.v.
- Lyt til barnet/den unge, men gå ikke i detaljer om det mulige overgreb. Undgå at 'afhøre' barnet

Med forældre:

Kommunikation med forældre koordineres af sagsansvarlig i USI, evt. i samarbejde med Børnehuset:

- Tag dig tid til at lytte til forældrenes fortælling
- Gør det tydeligt at CBU tager denne type sager meget alvorligt
- Orienter om hvordan og af hvem sagen håndteres
- Orienter om muligheder for hjælp, vejledning, behandling
- Orienter om tavshedspligten og hvad det betyder for forældrenes viden
- Orienter om at forældrene kan henvende sig til stedets leder, centerchefer eller politiet, hvis de har oplysninger, der kan være med til at belyse sagen.
- Orienter løbende om sagens gang

Med øvrige

Alle involverede skal overholde tavshedspligten. Beskyt barnet ved IKKE at informere andre end de involverede i sagen. Der kan dog være behov for at orientere øvrige ansatte og forældre, hvis der er risiko for at andre børn har været udsat for overgreb begået af den mistænkte. Orienteringen varetages af centerchefer, ledelse og politi, evt. med deltagelse af en vidensperson fra myndighedsområdet.

Pressehåndtering

Alle henvendelser fra pressen skal håndteres af centerchefer og politi.

Procedurer ved mistanke om overgreb begået af ansat

Nedenstående procedurer giver handleanvisninger, men bør suppleres af de vejledninger m.m., som findes i planens bilag.

Medarbejder	<p><u>Så snart mistanken opstår:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bevar roen og vis omsorg for barnet • Tal med barnet/den unge, men gå ikke i detaljer om det mulige overgreb. • Orienter din leder om mistanken • Drøft IKKE mistanken med den ansatte, som mistanken er rettet mod • Hvis mistanken er rettet mod lederen skal du underrette centercheferne <p><u>Efterfølgende:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedskriv hvilke tegn, signaler og hændelser, der ligger til grund for mistanken • Tal ikke om mistanken med nogen, der ikke er involveret i sagen. • Hvis din leder vælger ikke at underrette, skal du overveje, hvorvidt du selv bør underrette (jf. din underretningspligt).
Leder	<p><u>Så snart du kender til mistanken:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vurder oplysningerne om mistanken • Orienter centerchefer om mistanken mod den ansatte • Ved begrundet mistanke om overgreb: Send underretning til myndighed (USI) • Hvis du vælger ikke at underrette, skal du orientere den medarbejder, der har orienteret dig om mistanken om hans/hendes personlige underretningspligt • Kontakt forældrene og orienter om underretningen • Vurder behovet for ekstra hjælp og støtte til institutionen/skolen <p><u>Efterfølgende:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Fasthold en normal hverdag for barnet. • Samarbejd med chefer og krisestab • Støt dine medarbejdere
Myndighed (USI)	<p><u>Indenfor 24 timer:</u></p> <p>Underretningen modtages af 2 rådgivere i forvisitationen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vurder underretningen ifht risiko for yderligere overgreb og behov for behandling • Hvis underretningen kommer på en eksisterende sag, skal den nye underretning vurderes igen med nye øjne • Afklar myndighedsansvaret (USI/Handicapteamet) og hvem der skal håndtere sagen • Hvis sagen berører mindst 2 sektorer indledes samarbejde med Børnehuset • Samarbejd med centerchefer og Task Force <p><u>Inden for en uge:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Samtale med forældrene • Så hurtigt som muligt og senest indenfor en uge: Samtale med barnet • Sørg evt. for krisehjælp og omsorgsperson til barnet • Sørg evt. for krisestøtte til barnets nærmeste omsorgspersoner • Send skriftlig bekræftelse til underretter • Send skriftlig redegørelse til politimyndighed. • Iværksæt evt. børnefaglig undersøgelse • Vurder sikkerhed og trivsel hos evt. søskende

<p>Centerchefer , CBU</p>	<p><u>Indenfor 24 timer:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedsætter en Task Force, der indkaldes til hastemøde. <p>På mødet besluttet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Om underretningen skal føre til politianmeldelse • Hvorvidt der skal træffes akutte foranstaltninger i forhold til den mistænkte medarbejder • Hvem der skal have ansvar for kontakt og rådgivning til den mistænkte medarbejder • Om medarbejderne – også den mistænkte - skal tilbydes krisehjælp gennem Falck og/eller kommunens eget kristeteam • Om den berørte institution/skole skal have tilført ekstra pædagogiske/ledelsesmæssige ressourcer • Hvordan personalesagen skal håndteres og af hvem <p><u>Task Force: Opgaver ved beslutning om politianmeldelse:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Aftaler i samarbejde med politiet, hvordan den mistænkte medarbejder orienteres om politianmeldelsen. • Koordinerer hvordan den ansatte fritages fra tjeneste (med inddragelse af personalekonsulent og faglig organisation) • Ved domfældelse: Kontakter personalejuridisk konsulent og drøfter den ansattes arbejds- og ansættelsesforhold. • Ved frifindelse eller frafald: afholder møde med leder, ansatte og personalejuridisk konsulent om evt. genoptagelse af arbejdet. <p><u>Task Force: Opgaver, hvis der IKKE findes grundlag for politianmeldelse</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Sikrer den nødvendige rådgivning og støtte til den medarbejder, der har været udsat for mistanke
--------------------------------------	---

Kommunikation ved mistanke om overgreb begået af ansat

Med barnet/den unge

Kommunikationen med barnet koordineres af myndighedsområdet, evt. i samarbejde med Børnehuset

- Vurder hvordan og i hvor høj grad barnet/den unge skal inddrages i sagen og hvor meget barnet har behov for at vide om sagens gang, tavshedspligt, politianmeldelse, m.v.
- Lyt til barnet/den unge, men gå ikke i detaljer om det mulige overgreb. Undgå at 'afhøre' barnet

Med forældre:

Kommunikation med forældre koordineres af myndighedsområdet, evt. i samarbejde med Børnehuset:

- Tag dig tid til at lytte til forældrenes fortælling
- Gør det tydeligt at CBU tager denne type sager meget alvorligt
- Orienter om hvordan og af hvem sagen håndteres
- Orienter om muligheder for hjælp, vejledning, behandling
- Orienter om tavshedspligten og hvad det betyder for forældrenes viden
- Orienter om at forældrene kan henvende sig til stedets leder, centerchefer eller politiet, hvis de har oplysninger, der kan være med til at belyse sagen.
- Orienter løbende om sagens gang

Med den mistænkte medarbejder

Task Force/ Centerchefer beslutter, hvem der skal have kontakten til den mistænkte medarbejder under hele sagen og vejlede om hjælp og støtte fra personaleafdelingen og fagforening samt om retten til bisidder og krisehjælp

Med øvrige

Koordineres af Task Force/Centerchefer. SISO kan benyttes til sparring om dette.

Alle involverede skal overholde tavshedspligten. Beskyt barnet ved IKKE at informere andre end de involverede i sagen.

Der kan blive behov for orientering af øvrige forældre og ansatte, hvis sagen indebærer politianmeldelse og risiko for at andre børn har været udsat for overgreb. Orienteringen skal tilpasses målgruppen:

- Forældre: Informationsmøde med deltagelse af centerchefer, ledelse og politi, evt. med deltagelse af en vidensperson fra USI. Evt informationsbrev.
- Personalegruppe: Debriefing/Informationsmøde med deltagelse af centerchefer, ledelse og politi, evt. med deltagelse af en vidensperson fra USI
- Børn: Informationen kan gives pr. brev, der uddeles af lærere/pædagoger. Brevets indhold skal tilpasses forskellige aldersgrupper

Byråd

Centerchefer vurderer behovet for at informere Byråd eller udvalgsformand

Pressehåndtering

Alle henvendelser fra pressen skal håndteres af centerchefer og politiet

Procedurer ved bekymrende/krænkende seksuel adfærd hos barn under 15

Handlinger begået af børn under 14 år er ikke strafbare. Det er vigtigt at være opmærksom på, at børn og unge udforsker deres seksualitet og at ikke al seksuel adfærd blandt børn og unge bør skabe anledning til bekymring. Nedenstående procedurer giver handleanvisninger, men bør suppleres af de vejledninger m.m., som findes i planens bilag.

Medarbejder	<p><u>Så snart mistanken opstår:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bevar roen og vis omsorg for begge børn • Tal med begge børn, men gå ikke i detaljer om det mulige overgreb. • Drøft din mistanke med en kollega, der også kender børnene. • Orienter din leder om mistanken <p><u>Efterfølgende:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedskriv hvilke tegn, signaler og hændelser, der ligger til grund for mistanken • Tal ikke om mistanken med nogen, der ikke er involveret i sagen. • Hvis din leder vælger ikke at underrette, skal du selv underrette (jf. din underretningspligt).
Leder	<p><u>Så snart du kender til mistanken:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vurder oplysningerne om mistanken • Ved begrundet mistanke: Send underretning til myndighed (USI) • Kontakt forældrene til begge børn og orienter om underretningen • Hvis du vælger ikke at underrette, skal du orientere din medarbejder om hans/hendes personlige underretningspligt <p><u>Efterfølgende:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Samarbejd med Myndighedsområdet • Støt din medarbejder • Fasthold en normal hverdag for begge børn • Vær opmærksom på at begge børn kan have behov for særlig støtte
<p>Hvad gør Undersøgelse og Social Indsats (USI) ved underretning?</p> <p><u>Indenfor 24 timer:</u></p> <p>Underretningen modtages af 2 rådgivere i forvisitationen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vurder underretningen ifht risiko for yderligere overgreb og behov for behandling • Hvis underretningen kommer på en eksisterende sag, skal den nye underretning vurderes igen med nye øjne • Tag kontakt til politiet mhp evt anmeldelse • Afklar myndighedsansvaret (USI/Handicapteamet) og hvem der skal håndtere sagen • Hvis sagen berører mindst 2 sektorer indledes samarbejde med Børnehuset <p><u>Inden for en uge:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Så hurtigt som muligt og senest indenfor en uge: Samtale med begge børn • Samtaler med forældrene til begge børn • Sørg evt. for krisehjælp og omsorgsperson til begge børn • Sørg evt. for krisestøtte til begge børns nærmeste omsorgspersoner • Send skriftlig bekræftelse til underretter • Send skriftlig redegørelse til politimyndighed. • Iværksæt evt. børnefaglig undersøgelse • Vurder sikkerhed og trivsel hos evt. søskende • Orienter centerchefer, hvis en sag skal fortsættes i regi af børnehuset	

Kommunikation ved bekymrende/krænkende seksuel adfærd hos barn under 15

Med børnene

Kommunikationen med børnene koordineres af myndighedsområdet, evt i samarbejde med Børnehuset

- Vurder hvordan og i hvor høj grad hvert barn skal inddrages i sagen og hvor meget det enkelte barn har behov for at vide om sagens gang, tavshedspligt, politianmeldelse, m.v.
- Lyt til begge børn, men gå ikke i detaljer om det mulige overgreb. Undgå at 'afhøre' børnene

Med forældre:

Kommunikation med begge forældre koordineres af myndighedsområdet, evt. i samarbejde med Børnehuset:

- Tag dig tid til at lytte til forældrenes fortælling
- Orienter om hvordan og af hvem sagen håndteres
- Orienter om muligheder for hjælp, vejledning, behandling
- Orienter om tavshedspligten og hvad det betyder for forældrenes viden
- Orienter løbende om sagens gang

Med øvrige

Alle involverede skal overholde tavshedspligten. Beskyt begge børn ved IKKE at informere andre end de involverede i sagen. Der kan dog være behov for at orientere øvrige ansatte og forældre, hvis der er tvivl eller utryghed omkring børnenes hverdag. Orienteringen varetages af lederen, evt. i samarbejde med en vidensperson fra myndighedsområdet.

Pressehåndtering

Alle henvendelser fra pressen skal håndteres af centerchefer og politi

5. Opfølgning

Når en sag om vold og/eller seksuelle overgreb på et barn/ung er sat i gang, er det vigtigt sikre, at alle involverede får den rette støtte/behandling så lang tid det er nødvendigt og at der følges op på alle øvrige aspekter af sagen, f.eks. i forhold til behov for kommunikation, professionel sparring eller genoprettelse af normal hverdag og tillid.

Nedenfor beskrives opgaverne i forhold til opfølgning på de forskellige sager.

Sag om mistanke mod forældre/stedforældre

Medarbejder	<ul style="list-style-type: none"> • Opmærksomhed på barnets behov
Lederen af skole/dagtilbud/andre kommunale tilbud	<ul style="list-style-type: none"> • Sikre at ansatte er rustet til at håndtere evt. særlige behov hos barnet/forældre/øvrige involverede i tiden efter sagen
Myndighedsområdet (USI/Handicapteamet)	<ul style="list-style-type: none"> • Evt. løbende koordinering med Børnehuset • Samarbejde med politiet • Sikre, at barnet får den rette behandling/støtte og kan genoprette normal hverdag • Sikre, at nærmeste omsorgspersoner får den rette behandling/støtte • Sikre, at evt. søskende får den rette behandling/støtte • Løbende vurdering af barnets trivsel • Følge op på evt. anbringelsessag • Evt. samarbejde med statsforvaltningen i samværssager • Kontakte centerchefer ved behov for yderligere kommunikation, f.eks. med pressen
Centerchefer	<ul style="list-style-type: none"> • Evt. kommunikation og pressehåndtering

Sag om mistanke mod voksen i omgangskreds/ukendt

Medarbejder	<ul style="list-style-type: none"> • Opmærksomhed på barnets behov
Lederen af skole/dagtilbud/anden kommunal institution	<ul style="list-style-type: none"> • Sikre at ansatte er rustet til at håndtere evt. særlige behov hos barnet/forældre/øvrige involverede i tiden efter sagen
Myndighedsområdet (USI/Handicapteamet)	<ul style="list-style-type: none"> • Løbende koordinering med Børnehuset • Samarbejde med politiet • Sikre, at barnet får den rette behandling/støtte og kan genoprette normal hverdag • Sikre, at forældre/nærmeste omsorgspersoner får den rette behandling/støtte • Sikre, at evt. søskende får den rette behandling/støtte • Løbende vurdering af barnets trivsel • Kontakte centerchefer ved behov for yderligere kommunikation, f.eks. med pressen
Centerchefer	<ul style="list-style-type: none"> • Evt. kommunikation og pressehåndtering

Sag om mistanke mod ansat

Medarbejder	<ul style="list-style-type: none"> • Opmærksomhed på barnets behov
Lederen af dagtilbud/skole/anden kommunal institution	<ul style="list-style-type: none"> • Sikre at ansatte er rustet til at håndtere evt. særlige behov hos barnet/forældre/øvrige involverede i tiden efter sagen
Myndighedsområdet (USI/Handicapteamet)	<ul style="list-style-type: none"> • Løbende koordinering med Børnehuset • Samarbejde med politiet • Sikre, at barnet får den rette behandling/støtte og kan genoprette normal hverdag • Sikre, at forældre/nærmeste omsorgspersoner får den rette behandling/støtte • Sikre, at evt. søskende får den rette behandling/støtte • Løbende vurdering af barnets trivsel • Kontakte centerchefer ved behov for yderligere kommunikation, f.eks. med pressen
Centerchefer/Task Force	<ul style="list-style-type: none"> • Iværksætte nødvendige tiltag for at genoprette tilliden blandt ansatte, børn og forældre i det pågældende dagtilbud, skole eller andet sted. • Sikre, at der følges op på personalesagen ifht den mistænkte ansatte, både i tilfælde af dom, henstilling og frifindelse • Sikre, at den mistænkte ansatte tilbydes relevant støtte • Sikre at ansatte er rustet til at håndtere evt. særlige behov hos barnet/forældre/øvrige involverede i tiden efter sagen • Sikre opfølgende kommunikation med øvrige ansatte, bestyrelse, forældregruppen, evt. børneudvalg og presse

Sag om mistanke mod barn under 15

Medarbejder	<ul style="list-style-type: none"> • Opmærksomhed på barnets behov
Lederen af skole/dagtilbud/anden kommunal institution	<ul style="list-style-type: none"> • Sikre at ansatte er rustet til at håndtere evt. særlige behov hos barnet/forældre/øvrige involverede i tiden efter sagen
Myndighedsområdet (USI/Handicapteamet)	<ul style="list-style-type: none"> • Løbende koordinering med Børnehuset • Samarbejde med politiet • Sikre, at begge børn får den rette behandling/støtte og kan genoprette normal hverdag • Sikre, at begge forældrepar/nærmeste omsorgspersoner får den rette behandling/støtte • Sikre, at evt. søskende får den rette behandling/støtte • Løbende vurdering af begge børns trivsel
Centerchefer	<ul style="list-style-type: none"> • Evt. kommunikation og pressehåndtering

6. Implementering

Beredskabet implementeres i Gribskov Kommunes Center for Børn og Unge (CBU), herunder sundhedspleje, dagtilbud, skoler, tandpleje og ungdomsskole. Herudover implementeres beredskabet i kulturskole, biblioteker og svømmehal. Nordsjællands Politi orienteres om beredskabet.

Offentliggørelse af planen

Planen offentliggøres på kommunens hjemmeside og vil være tilgængelig på kommunens medarbejderportal. Alle medarbejdere, der arbejder med børn og unge, orienteres om planen via kommunens interne elektroniske nyheder. USI og Handicapteamets teamledere og ledere af dagtilbud og skoler samt ungdomsskole, kulturskole, biblioteker og svømmehal får udleveret trykte udgaver af planen.

Vidensopbyggende temamøde

CBU arrangerer i samarbejde med SISO et temamøde for ledere og udvalgte medarbejdere, der arbejder med børn og unge. Formålet med mødet vil være:

- at deltagerne opbygger viden om vold og seksuelle overgreb på børn samt om hvordan man som medarbejder håndterer tvivl og bekymringer om vold og seksuelle overgreb på børn
- at deltagerne bliver fortrolige med kommunens samlede beredskab (denne plan)
- at deltagerne rustes til at viderebringe deres viden til deres kollegaer
- at deltagerne inspireres til at opdatere deres læreplaner ifht forebyggelse af vold og seksuelle overgreb

Lokal forebyggelse

Ledere af dagtilbud og skoler samt ungdomsskole, kulturskole, biblioteker og svømmehal sikrer, at deres læreplaner/andre relevante planer indeholder punkter om forebyggelse af vold og seksuelle overgreb:

- klare normer/regler for adfærd. Både blandt børn og i relationen mellem barn og voksen
- arbejde med børns læring om krop og personlige grænser
- opmærksomhedspunkter i forhold til tidlig opsporing af overgreb
- Forebyggelse gennem et tillidsfuldt forældresamarbejde

Ledere og medarbejdere kan hente inspiration til den lokale forebyggelse blandt bilag i denne plan.

Mulighed for sparring

Alle dagtilbud og skoler samt ungdomsskole kan rekvirere sparring omkring vold og seksuelle overgreb hos deres '1. kontaktperson' i RSU (Rådgivning, Support og Undersøgelse. Se kapitel 6: kontakt). Biblioteker, kulturskole og svømmehal kan kontakte kommunens 'forvisitation' ved behov for sparring. Herudover kan SISOs tlf-rådgivning bruges: 20771120

Procedure for årlig opdatering af beredskabet

En tværfaglig arbejdsgruppe opdaterer beredskabet årligt:

- Gennemgang og evaluering af alle sagsforløb i det foregående år
- Evaluering af den lokale forebyggende indsats
- Justering af beredskabet i forhold til ny viden, ledelsesmæssige eller organisatoriske forandringer
- Vurdering af behovet for ny formidling og evt. fornyet implementering af beredskabet

7. Bilag

Materialer fra SISO – Socialstyrelsens Videnscenter om Seksuelle Overgreb:

- Den Professionelle Tvivl: Vejledning til fagpersoner om børns tegn og reaktioner på seksuelle overgreb:
<http://www.socialstyrelsen.dk/iso/seksuelle-overgreb/videoer/den-professionelle-tvivl>
- Dialogkort til brug i drøftelser om seksuelle overgreb
<http://www.socialstyrelsen.dk/iso/seksuelle-overgreb/sisos-udgivelser-1/dialogkort-print>
- Udviklingshjulet – inspiration til arbejdet med forebyggelse af seksuelle overgreb
<http://www.socialstyrelsen.dk/iso/filer/12955SISOUdviklingshjul.pdfskolerdagtilbud.pdf>
- Vidensportal om vold i hjemmet
<http://vidensportal.socialstyrelsen.dk/temaer/overgreb/vold-i-hjemmet>

Materialer fra Gribskov Kommune:

- Tidlig Indsats Guide:
www.gribskov.dk/tidligindsats

8. Kontakt

Underretninger sendes til:

- på mail via den digitale postkasse på www.borger.dk
- på mail til underretning@gribskov.dk
- pr. brev til Børn og Unge, Postboks 10, Rådhusvej 3, 3200 Helsingø.

CBU: Center for Børn og Unge:

- Centerchef Lisbeth Due Pedersen:
- Centerchef Signe Riedel:

Modtagelsen/'Forvisitationen':

- Telefon: 72 49 60 02. Mandag og onsdag og fredag 9.00-11.00. Tirsdag og torsdag lukket.
- E-mail: boern-unge@gribskov.dk

USI: 'Undersøgelse og Social Indsats' – Myndighed på Børne- og Ungeområdet

- Fagchef: Erik Birk Nielsen, ebnie@gribskov.dk
- Teamleder: Christina Høgh Wollesen, chwol@gribskov.dk

RSU: Rådgivning, Support og Undersøgelse

- Fagchef: Erik Birk Nielsen, ebnie@gribskov.dk
- Teamleder: Kitt Boel,

Center for social og sundhed

- Centerchef: Mette Bierbaum

Team Handicap:

- Teamleder: Helle Abild Hansen, habha@gribskov.dk

Nordsjællands Politi

- Kriminalassistent Anne-Marie Madsen, 72587207

SISO: SISO er det landsdækkende videnscenter for Sociale Indsatser ved Seksuelle Overgreb mod børn i Danmark. SISO har fokus på de sociale indsatser ved seksuelle overgreb, men også på fysisk og psykisk vold samt forebyggelse af vold og overgreb.

- Læs mere på: www.siso-boern.dk
- Anonym telefonrådgivning: 20 77 11 20

Mandag – onsdag	Torsdag	Fredag
kl. 9.30 – 15.00	kl. 9.30 – 18.00	kl. 9.30 – 13.00